

Cieľ projektu e-learningového portálu Slovenskej lekárskej komory:

Prínos pre sústavné vzdelávanie lekárov

Slovenská lekárska komora v rokoch 2008 až 2009 pripravila a podala návrh projektu, na ktorý jej boli pridelené z Operačného programu Vzdelávanie nenávratné finančné prostriedky pre projekt Tvorba a implementácia e-learningového portálu pre vzdelávanie lekárov.

Dnešná paradigma vzdelávania sa zásadne zmenila, posunula do novej kvalitatívnej a kvantitatívnej polohy vo všeobijajúcom digitálnom prostredí a realite. Informácie pre vzdelávanie sú dnes všade okolo nás 24 hodín denne, 7 dní v týždni a 365 dní v roku. Všeobecne majú cenu zlata, ale pritom sú skoro „zadarmo“. Dostupné sú kedykoľvek, kdekoľvek, komukoľvek. Stačí si ich nejakým digitálnym komunikačným prostriedkom „odchytiť“, napríklad vytiahnuť z vrecka iPhone, alebo si ich „vygúgliť“ v notebooku. Informačno-komunikačné technológie, ktoré sú modernou formou kriedy a tabule, určite nemenia obsah vzdelávania. **Vedeckosť, relevantnosť, dôveryhodnosť a obsah informácie zostávajú zlatým štandardom pre komunikáciu aj v medicíne.** V dnešnej popote informácií nastupuje éra ich manažovania, inak hrozí totálny informačný chaos, zahalenie informáciami a súčasne platnosti i dôveryhodnosti informácií samotných alebo zdrojov, z ktorých pochádzajú. Internet a informácie v ňom sú našim externým hard diskom (akousi dodatočnou mozgovou protézou). On line vzdelávanie (priamo, naživo) predstavuje spôsob vzdelávania a získavania kreditov pomocou internetu s použitím počítača z domáceho, pracovného alebo iného prostredia. Aj preto sa Slovenská lekárska komora (SLK) v širokej spolupráci rozhodla pripraviť a ponúknuť tento nástroj pre moderné medicínske vzdelávanie lekárskej verejnosti.

Ciele projektu e-learningového portálu

Projekt samotný má viacero súčastí, celkových i čiastkových cieľov. Vyplynuli aj z analýzy potrieb cieľovej skupiny zdravotníckych pracovníkov. **Cieľom sústavného vzdelávania lekárov je celoživotný prí-**

stup k odborným medicínskym informáciám a zároveň motivácia k ich získaniu. V súčasnosti neexistuje ucelený systém celoživotného vzdelávania, ktorý by poskytoval lekárom možnosť kontinuálne získavať odborné informácie, usporiadané do štandardizovaných celkov. **Prímárnym cieľom projektu je vytvoriť e-learningový portál a následne využiť v systéme sústavného a celoživotného vzdelávania lekárov.** Projekt má ambíciu prispieť k podpore vzdelávania zdravotníckych pracovníkov aj s ohľadom na legislatívne zmeny a reštrukturalizáciu zdravotníctva. Projekt si tiež kladie za cieľ zavádzať inovácie a zvyšovať kvalitu v systéme sústavného vzdelávania v zdravotníctve formou CME (Continuing Medical Education) v digitálnom prostredí. **K špecifickým cieľom projektu patria:** ● analýza stavu sústavného vzdelávania lekárov a využívaných e-learningových systémov u nás a v zahraničí; ● vytvorenie a implementácia e-learningového portálu ako moderného nástroja na vzdelávanie lekárov; ● vyškolenie užívateľov e-learningového portálu; ● vytvorenie a priebežná aktualizácia obsahu e-learningového portálu.

Aktuálny stav

V doterajšom klasickom vzdelávacom prostredí prostredníctvom kongresov, seminárov a iných odborných podujatí, ako jednej z foriem vzdelávania, sa dosť veľký podiel v organizácii podujatí viaže pragmaticky na podporu farmaceutických firiem. To ovplyvňuje formálnu i obsahovú stránku podujatí. V mnohých prípadoch takýto typ podujatia modifikuje odborná a vedeckú kvalitu príspevkov. Účasť na kongresoch je, či môže byť aj finančne a časovo náročná – lekári si musí napríklad nájsť za seba v práci náhradu. Účasť na kongrese

neznamená automaticky aj získanie nových vedomostí. Navyše v podstate neexistuje systém overovania vedomostí získaných pri sústavnom vzdelávaní, t. j. napríklad aj vedomostí získaných počas odborného podujatia. **Motiváciou účasti na podujatí často nie je odborný obsah podujatia, ale skôr spoločenské stretnutie ľudí. Osobné a spoločenské kontakty zostávajú určite dôležité a nena- hradí ich počítač.** Na druhej strane,

v niektorých prípadoch je neúmerne vzdelávacie podiel prednášok viazaný aj na úzke spektrum denných činností a aktivít lekára – napríklad na užší segment liečby ochorení (farmaceutické prípravky). Už je pravdepodobne len veľmi málo odborných podujatí, ktoré by zaberali celú a vyváženú šírku informácií a súviseli s prácou lekára (laboratórna a prístrojová diagnostika, liečba, prevencia, patofyziológia, atď.), kde by lekár získal na jednotlivom podujatí celostnú a širokospektrálnu informáciu, potrebnú pre jeho klinickú prax, a kde by sa nekládol dôraz len na úzku skupinu liekov pri určitom ochorení. **K výhodám vzdelávania prostredníctvom portálu možno priradiť:** ● zvýšenie dostupnosti z domu, práce alebo iného prostredia a flexibilitu vzdelávacích aktivít (24/7/365); ● rozšírenie ponuky vzdelávania so zameraním sa na príslušnú odbornosť; ● zníženie nákladov na celoživotné vzdelávanie

pre lekárov (cesta, pobyt); ● zvýšenie atraktivity vzdelávania prostredníctvom jednotnej vzdelávacej platformy; ● možnosť rýchlej aktualizácie informácií; ● využívanie interaktívnych technológií – kombinácia textu, obrazu, zvuku; ● možnosť študovať vtedy, keď má lekár čas, a študovať to, čo reálne potrebuje vedieť pre prax, študovať vlastným tempom; ● overovanie si získaných vedomostí z preštudovaných informácií (autodidaktické tes-

tu vizuálna podoba prezentácií); ● databáza článkov napísaných pre portál a prekladov vybraných zahraničných odborných článkov; ● prístup k databáze vybraných odborných elektronických časopisov z medzinárodnej virtuálnej knižnice so zameraním najmä na všeobecné lekárstvo s prístupom k plnotextovým článkom.

Obsah jednotlivých sekcií budú tvoriť príspevky, ktoré budú mať stanovenú formu, definovanú šablónou na tvorbu e-learningových príspevkov. Vzdelávanie sa bude organizovať v rámci tematických celkov. Jednotlivé témy stanovujú odborníci na vzdelávanie lekárov a z lekárskej praxe. V rámci každého tematického celku budú spracované autodidaktické testy. Každému tematickému celku sa prideli ISBN. Z vybraných podujatí bude spracovaná aj off line verzia príspevkov na CD/DVD. Vzdelávaci systém prostredníctvom portálu sa navrhuje tak, aby mali lekári možnosť overovať si získané vlastné vedomosti formou autodidaktických testov. Či už priebežne „cvičným testovaním“, alebo „ostrým testovaním“ v systéme získania kreditov. E-learningový portál bude poskytovať aj automatickú evidenciu získaných kreditov pre lekárov. Nedôvera k internetu, informáciám v ňom a k informačno-komunikačným technológiám všeobecne mnohokrát pramení z nedostatočnej informovanosti. **Projektový tím sa vynasnaží pripraviť portál tak, aby garantoval vysokú mieru spoľahlivosti a aktuálnosti širokého spektra vzdelávacích informácií v prijateľnom, nenamáhavom užívateľskom prostredí. E-learningový portál sa stane nástrojom a prostriedkom na vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v rodine vzdelávacích možností ako moderná a atraktívna alternatíva pri manažovaní vlastného času lekára, vyhradeného svojmu vzdelávaniu.** Samozrejme, všetky ostatné klasické a tradičné spôsoby, formy a metódy sústavného vzdelávania naďalej zostanú na scéne vzdelávania, tak ako je to bežné na celom svete.

prof. MUDr. Dušan Meško, PhD.,
Jesseniova lekárska fakulta UK

Základná ponuka portálu

Ku kľúčovým oblastiam vzdelávacích možností budú patriť: ● multimediálne prezentácie z odborných podujatí (najmä textová a audio-